

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 9 juni 2022
(OR. fr)

10024/22

JAI 848
FREMP 123

RESULTAAT BESPREKINGEN

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies over de EU-strategie voor de rechten van het kind

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van de Raad over de EU-strategie voor de rechten van het kind, die de Raad op 9 juni 2022 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over de EU-strategie voor de rechten van het kind

Inleiding

De Raad van de Europese Unie,

- a. **Eraan herinnerend** dat kinderen volwaardige houders van rechten zijn en de bescherming en bevordering van de rechten van het kind een belangrijke doelstelling van de Europese Unie is, en dat kinderrechten mensenrechten zijn, die zijn verankerd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie;
- b. **Bevestigend** dat de beginselen en normen van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van het kind¹, dat door alle lidstaten is geratificeerd, de leidraad moeten blijven voor het beleid en de maatregelen van de EU die van invloed zijn op de rechten van het kind;
- c. **Benadrukkend** dat kinderrechten universeel zijn, dat elke persoon jonger dan 18 jaar dezelfde kinderrechten geniet zonder enige vorm van discriminatie en dat het belang van het kind voorop moet staan bij alle handelingen met betrekking tot kinderen, ongeacht of deze door overheidsinstanties of particuliere instellingen worden verricht;
- d. **Benadrukkend** dat de kinderrechten grondrechten zijn en als zodanig moeten worden verankerd in alle betreffende beleidsmaatregelen en wetgeving, zowel nationaal als op EU-niveau, in overeenstemming met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, en met inachtneming van de respectieve exclusieve en gedeelde bevoegdheden van de lidstaten en van de EU op het gebied van familierecht, zoals bepaald in artikel 81 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
- e. **Herinnerend** aan de bestaande rechtshandelingen inzake kinderrechten die zijn opgenomen in bijlage 2 bij de EU-strategie voor de rechten van het kind;
- f. **Herinnerend** aan de uitgebreide reeks normen van de Raad van Europa op het gebied van de rechten van het kind, die door de lidstaten zijn aanvaard;

¹ [Verdrag inzake de rechten van het kind, Verenigde Naties, 1989.](#)

- g. **Herinnerend** aan de aanneming van Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad van 14 juni 2021 tot instelling van een Europese kindergarantie, een concreet instrument ter bevordering van gelijke kansen voor kinderen die risico lopen op armoede en sociale uitsluiting, dat ook de uitwerking betreft van het tweede thema "sociaal-economische inclusie, gezondheid en onderwijs" van de EU-strategie voor de rechten van het kind;
- h. **Benadrukkend** dat alle kinderen recht hebben op niet-discriminerende toegang tot essentiële diensten, zoals voorschoolse educatie en opvang, gezondheidszorg, voeding en huisvesting, die belangrijk zijn voor hun ontwikkeling en welzijn;
- i. **Wijzend** op de belangrijke rol die de Europese Unie speelt bij het bevorderen, beschermen en verwezenlijken van de rechten van alle kinderen wereldwijd;
- j. **Opnieuw stellend** dat het belangrijk is samen te werken met internationale organisaties, met name de Raad van Europa en de Verenigde Naties, bij de bescherming en bevordering van de rechten van kinderen in de EU en de rest van de wereld, ook waar het gaat om gelijke kansen voor meisjes;
- k. In dit verband **nota nemend** van de vierde strategie voor de rechten van het kind van de Raad van Europa (2022-2027), "Children's Rights in Action: from continuous implementation to joint innovation", die het Comité van Ministers op 23 februari 2022 heeft aangenomen en is bedoeld om synergieën met de EU-strategie voor de rechten van het kind te ontwikkelen;
- l. **Met bezorgdheid ervan nota nemend**, in het licht van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, dat kinderen meer risico lopen dan volwassenen in situaties van gewapend conflict en de nasleep ervan, en bevestigend dat zij moeten worden beschermd, in het bijzonder tegen dienstplicht in en gebruik door het leger of andere strijdkrachten, alsook tegen mensenhandel, illegale adoptie, seksuele uitbuiting en scheiding van hun familie; dat hetzelfde geldt in andere crisis- en noodsituaties die door terrorisme, een volksgezondheids crisis, een economische crisis, klimaatverandering of een natuurramp zijn teweeggebracht;
- m. **Herinnerend** aan het belang van een volledige uitvoering van Richtlijn 2011/36/EU inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan alsook van Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie, en wijzend op het belang van de EU-strategie voor de bestrijding van mensenhandel 2021-2025;
- n. **Met bezorgdheid nota nemend** van de impact op kinderen van de COVID-19-pandemie, die de problemen van met name kinderen in kwetsbare situaties heeft verergerd, doordat ze meer risico lopen, en de bestaande ongelijkheden bij de toegang tot essentiële diensten zijn vergroot en doordat kinderen nu nog meer blootstaan aan geweld, misbruik en verwaarlozing;

- o. **Erkennend** dat kinderen op zinvolle wijze moeten worden betrokken en aandacht moeten krijgen bij het wereldwijde COVID-19-herstel;
- p. **Inziend** dat kinderrechten zowel offline als online moeten worden beschermd en bevorderd, en dat het nodige moet worden gedaan om de kansen van de digitale omgeving te benutten en tegelijkertijd de risico's die eraan verbonden zijn voor kinderen en de uitoefening van hun rechten, te beperken;
- q. **Eraan herinnerend** dat kinderen meer dan 18% van de bevolking van de EU vertegenwoordigen, reeds aanjagers van verandering zijn en gehoord moeten worden, dat naar hen moet worden geluisterd en zij betrokken moeten worden bij het democratisch leven in onze samenlevingen;

De Raad van de Europese Unie,

1. **Is ingenomen** met de ontwikkeling, bescherming en bevordering van de rechten van het kind in de EU en op mondiaal niveau, zoals bepaald in de integrale EU-strategie voor de rechten van het kind, onderbouwd door uitgebreide raadpleging en zinvolle participatie van kinderen zelf;
2. **Benadrukt** dat de strategie is gebaseerd op de beginselen van gelijkheid, inclusie, gendergelijkheid en non-discriminatie, en dat specifieke groepen kinderen kampen met bijzondere kwetsbaarheden en lijden onder sociaal-economische uitsluiting en discriminatie. In dit verband herhaalt de Raad dat discriminatie van het kind of zijn of haar ouders of wettelijke voogden, op welke grond dan ook, zoals geslacht, ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid, verboden is;
3. **Merkt op** dat de EU-strategie voor de rechten van het kind en de zes onderling verbonden thematische prioriteiten een solide basis vormen voor de ontwikkeling van op kinderrechten gebaseerde beleidsvormen, maatregelen en wetgeving op EU- en nationaal niveau;
4. **Verwelkomt** het initiatief van de Commissie om het perspectief van kinderrechten te integreren in alle betreffende beleidsmaatregelen, wetgeving en financieringsprogramma's van de EU, en steunt het opstellen van een checklist voor kinderrechten in dat verband;
5. **Onderstreept** het belang om kindvriendelijke en toegankelijke informatie over kinderrechten in meerdere talen te ontwikkelen en openbaar aan te bieden, ook aan kinderen, en dan in het bijzonder versies en formats van het Handvest van de grondrechten en andere belangrijke EU-instrumenten, om te voldoen aan het recht van kinderen om te worden geïnformeerd en om effectieve deelname van kinderen in het democratische leven te bevorderen;

6. **Benadrukt** het belang van een grotere deelname van kinderen aan het politieke en democratische leven op lokaal, nationaal en EU-niveau, onder meer door nieuwe mechanismen in te stellen en bestaande mechanismen voor zinvolle participatie van kinderen te ondersteunen en gelijke participatie van kinderen zonder enige vorm van discriminatie te bevorderen, door ervoor te zorgen dat kinderen worden gehoord en dat rekening wordt gehouden met hun standpunten;
7. **Steunt** het voornemen van de Europese Commissie om, in samenwerking met het Europees Parlement en kinderrechtenorganisaties, een EU-platform voor de participatie van kinderen op te richten dat bestaande participatiemodellen voor kinderen met elkaar verbindt, met als doel een krachtig mechanisme op te zetten dat effectieve en zinvolle participatie van kinderen op alle niveaus mogelijk maakt;
8. **Erkent** het belang om goede praktijken uit te wisselen op nationaal en EU-niveau en is ermee ingenomen de Europese Commissie het EU-netwerk voor kinderrechten heeft gelanceerd met als doel de dialoog en wederzijds leren over kinderrechten tussen de EU-lidstaten en maatschappelijke organisaties te versterken en de uitvoering, monitoring en evaluatie van de EU-strategie voor de rechten van het kind te ondersteunen;
9. **Verwelkomt** het initiatief van de Europese Commissie om intensiever te gaan samenwerken met de bevoegde regionale en lokale autoriteiten en met andere bevoegde instellingen, regionale en internationale organisaties, het maatschappelijk middenveld en nationale mensenrechteninstellingen;
10. **Erkent** de rol die ombudslieden, waaronder ombudslieden voor kinderen, spelen [...] om te verzekeren dat de rechten van kinderen worden geëerbiedigd, dat hun belangen worden gewaarborgd en ze hun stem kunnen laten horen;
11. **Steunt** het voornemen van de Europese Commissie om de positie van de EU als belangrijke mondiale speler te versterken en de capaciteit voor kindbescherming bij delegaties van de Unie in derde landen te vergroten zodat de rechten van het kind door middel van het externe beleid van de EU in alle contexten worden beschermd en verwezenlijkt, met name op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, bij humanitaire crises en bij natuurrampen;
12. **Verwelkomt** het initiatief van de Europese Commissie om te streven naar kinderarbeidsvrije toeleveringsketens van EU-bedrijven in het kader van de inspanningen van de EU om kinderarbeid overal ter wereld uit te bannen;
13. **Steunt** het initiatief van de Europese Commissie om de empowerment en participatie van jongeren en kinderen in de mondiale context te bevorderen en EU-financiering te besteden aan de bevordering van onderwijs wereldwijd;

De Raad van de Europese Unie,

- **Verzoekt** de Europese Commissie om met de lidstaten samen te werken om het leven van alle kinderen in de EU te verbeteren, afgezet tegen de EU-strategie voor de rechten van het kind, en de lidstaten te steunen bij hun nationale inspanningen om de normen voor kinderrechten aan te scherpen;
- **Verzoekt** de lidstaten:
 - 1) in voorkomend geval, uitgebreide, adequate beleidslijnen en maatregelen te ontwikkelen om de rechten van alle kinderen zonder enige vorm van discriminatie te verwezenlijken, onder meer door:
 - i. integrale nationale strategieën of andere gelijkwaardige geïntegreerde beleidsmaatregelen voor kinderrechten vast te stellen die voldoende middelen krijgen en worden ondersteund door toereikende capaciteitskaders;
 - ii. de samenwerking en coördinatie tussen alle betrokken autoriteiten en belanghebbenden te intensiveren;
 - iii. optimaal gebruik te maken van de beschikbare EU- en nationale financiering voor de bevordering en bescherming van de rechten van het kind;
 - iv. het verzamelen van naar leeftijd en geslacht uitgesplitste gegevens in de hele EU zo te verbeteren dat ze gemakkelijker te vergelijken zijn, door de nationale omstandigheden in acht te nemen en kindspecifiek onderzoek te bevorderen, met name op de thematische gebieden die onder de EU-strategie voor de rechten van het kind vallen, zodat onderbouwd en responsief beleid kan worden ontwikkeld en uitgevoerd;
 - v. de bewustmakings- en opleidingsactiviteiten met betrekking tot de rechten van het kind op te voeren, onder meer voor kinderen, professionals die met en voor kinderen werken, beleidsmakers, ambtenaren en overheidsinstanties, rechters, aanklagers en andere juridische professionals, civiel en militair personeel in GVDB-missies, alsook nationale mensenrechteninstellingen, maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers;
 - vi. uitvoering te geven aan Aanbeveling (EU) 2021/1004 van de Raad tot instelling van een Europese kindergarantie, die tot doel heeft de sociale uitsluiting van kinderen in nood te voorkomen en te bestrijden door daadwerkelijke toegang tot een aantal essentiële diensten te waarborgen;

- 2) de inspanningen van de lidstaten ter voorkoming en bestrijding van alle vormen van geweld tegen kinderen op te voeren, met name door:
- i. samenwerking tussen ondersteunende diensten te bevorderen en een holistische aanpak van geweld te ondersteunen;
 - ii. geïntegreerde en gerichte gespecialiseerde ondersteuningsdiensten voor minderjarige slachtoffers te ontwikkelen, samen met of als onderdeel van algemene slachtofferhulpdiensten, en te investeren in het voorkomen van secundaire victimisatie;
 - iii. de ontwikkeling, evaluatie en bevordering van geïntegreerde kinderbeschermings-systemen te versterken, waarbij alle betrokken diensten samenwerken volgens een gecoördineerde en multidisciplinaire aanpak, in het belang van het kind, bijvoorbeeld de Children's Houses (Barnahus) of een ander gelijkwaardig kinderrechtenvriendelijk model;
 - iv. lijfstraffen in alle omstandigheden te verbieden en geïntegreerde ondersteunende diensten voor kinderen en gezinnen te versterken;
 - v. adequate maatregelen te treffen ter voorkoming en bestrijding van huiselijk geweld en misbruik, gedwongen huwelijken op jonge leeftijd en kindhuwelijken, vrouwelijke genitale verminking en andere schadelijke praktijken of vormen van geweld tegen kinderen;
 - vi. maatregelen te nemen om kinderen te beschermen tegen discriminatie op welke grond dan ook, in het bijzonder op basis van hun geslacht of seksuele gerichtheid, etnische of sociale afkomst, godsdienst of overtuiging, of handicap en te zorgen voor een veilige, ondersteunende en inclusieve omgeving voor alle kinderen op school, met name kinderen die tot kwetsbare groepen behoren, zoals vermeld in overweging 2 van deze conclusies, met respect voor hun eigenheid;

- vii. de lidstaten te verzoeken te overwegen het Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderpornografie en kinderprostitutie bij het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind² en het Facultatief Protocol inzake een communicatieprocedure³ te ondertekenen en te ratificeren, indien zij dat nog niet hebben gedaan, en er nota van te nemen dat het Facultatief Protocol inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten⁴ door alle lidstaten is geratificeerd en dat het Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderpornografie en kinderprostitutie door een grote meerderheid van de lidstaten is geratificeerd en het Facultatief Protocol inzake een communicatieprocedure door een aantal lidstaten is geratificeerd;
 - viii. voldoende middelen toe te wijzen aan preventiediensten en rechtshandavingsinstanties, om seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen te voorkomen en te bestrijden;
 - ix. de implementatie van het rechts- en beleidskader ter voorkoming en bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen te intensiveren, met name door volledig te voldoen aan Verordening (EU) 2021/1232 en in aansluiting op de ontwikkeling van toekomstige rechtsinstrumenten ter bestrijding van seksueel misbruik van kinderen conform de EU-strategie voor een doeltreffendere bestrijding van seksueel misbruik van kinderen voor de periode 2020-2025;
 - x. de preventie van geweld te versterken en recidive te voorkomen door adequate preventie- en rehabilitatieprogramma's voor geweldplegers te ontwikkelen;
- 3) de adequate uitvoering van de wettelijke waarborgen van de EU voor de bescherming van de grondrechten van het kind in crisis- of noodsituaties zonder discriminatie te ontwikkelen en te ondersteunen, waarbij de mening van de kinderen wordt gehoord en in aanmerking wordt genomen, in overeenstemming met leeftijd en maturiteit en met inachtneming van de belangen van het kind, met name door:
- i. samen te werken om behoeften aan kindbescherming die zich voordoen in noodsituaties te verbeteren en aan te pakken en effectieve en haalbare alternatieven te ontwikkelen voor de detentie van kinderen in migratieprocedures, waarbij eraan herinnerd wordt dat, in overeenstemming met het EU-acquis, migratiedetentie van kinderen slechts het laatste middel is wanneer alternatieven niet haalbaar zijn, en in elk geval zo kort mogelijk moet duren, waarbij tevens geschikt onderdak moet worden aangeboden;

² [Facultatief Protocol inzake de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, Verenigde Naties, 2000.](#)

³ [Facultatief Protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake een communicatieprocedure, Verenigde Naties, 2011.](#)

⁴ [Facultatief protocol bij het Verdrag inzake de rechten van het kind inzake de betrokkenheid van kinderen bij gewapende conflicten, Verenigde Naties, 2000.](#)

- ii. noodopvangprocedures op te zetten die erop gericht zijn beschermende huisvesting te waarborgen die is afgestemd op de behoeften van het kind, om de lichamelijke en geestelijke gezondheid van het kind en toegang tot basisdiensten en vroegtijdige opsporing van kwetsbaarheden te waarborgen;
- iii. waar nodig een betrouwbare beoordeling van het kind op te maken, met volledige eerbiediging van de waardigheid van de persoon, op basis van een multidisciplinaire aanpak en waarbij de personen informatie krijgen in een taal die zij begrijpen;
- iv. bijstand te verlenen voor de inclusie van niet-begeleide kinderen, in het bijzonder door snel een wettelijke voogd of passende vertegenwoordiging aan te wijzen en hen te begeleiden bij hun school- en beroepsopleiding;
- v. de nadruk te leggen op het belang van bestaande beleidsmaatregelen en waar nodig meer werk te maken van de implementatie van beleidsmaatregelen ter bestrijding van kinderhandel, en in het bijzonder situaties die een risico van mensenhandel vertonen, te identificeren en te voorkomen, aangezien crisistijden een groter risico op mensenhandel inhouden, in het bijzonder voor vrouwen en meisjes, en, rekening houdend met het Protocol van de Verenigde Naties inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel⁵;
- vi. beroepsbeoefenaars op te leiden in het opsporen en beschermen van kinderen die in crisissituaties verkeren en kinderen die het slachtoffer van mensenhandel zijn of dreigen te worden;
- vii. kinderen, en met name migrantenkinderen en hun familie, bewuster te maken van de risico's van uitbuiting door hun adequate informatie te bieden;
- viii. strategieën te bepalen om kinderen die het slachtoffer zijn van mensenhandel te identificeren, teneinde hun onvoorwaardelijke bescherming te verzekeren en te waarborgen;
- ix. steun te verlenen, ook financieel, aan maatschappelijke organisaties die zich specialiseren in de bestrijding van kinderhandel, door bewustmakingscampagnes tegen mensenhandel te voeren of zorg en steun te verlenen aan kinderen die het slachtoffer zijn van mensenhandel;

⁵ [Protocol inzake de voorkoming, bestrijding en bestraffing van mensenhandel, in het bijzonder vrouwenhandel en kinderhandel, tot aanvulling van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad.](#)

- x. ernaar te streven dat er geen instrumentalisering van crisis- of noodsituaties ontstaat met betrekking tot de voogdij over kinderen, en in het bijzonder, rekening houdend met de aanbevelingen van Unicef en de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht, dat gedurende gewapende conflicten geen adoptie mag plaatsvinden;
 - xi. lidstaten aan te sporen om de maatregelen en signaleringen ter bestrijding van kinderontvoering verder te blijven aanscherpen en verder te werken aan de uitbouw van een netwerk met nationale contactpunten om onderlinge coördinatie tussen de lidstaten te bevorderen;
- 4) de justitiële stelsels van de lidstaten te versterken, zodat deze stroken met de rechten van alle kinderen, met name door:
- i. ervoor te zorgen dat in alle gerechtelijke procedures met betrekking tot kinderen het belang van het kind voorop staat;
 - ii. van meet af aan kindvriendelijke procedures te ontwikkelen, onder meer door leeftijdsgerichte en kindvriendelijke informatie en participatiemogelijkheden aan te bieden;
 - iii. het recht van het kind om te worden gehoord te waarborgen in procedures die betrekking hebben op het kind, hetzij rechtstreeks, hetzij via een vertegenwoordiger of een geschikt orgaan, op een wijze die strookt met de procedureregels van het nationale recht en met het EU-acquis;
 - iv. ervoor te zorgen dat het recht van het kind op eerbiediging van zijn of haar privéleven tijdens de procedure zo goed mogelijk wordt beschermd;
 - v. ervoor te zorgen dat procedures in zaken waarbij kinderen betrokken zijn, geen onnodige vertraging kennen en dat de in deze procedures genomen beslissingen systematisch ten uitvoer worden gelegd in overeenstemming met het bestaande juridisch kader van de EU en andere toepasselijke internationale rechtsinstrumenten, opdat de rechten van het kind effectief geïmplementeerd worden conform het subsidiariteitsbeginsel;
 - vi. de nodige ondersteunende diensten aan kinderen te verlenen tijdens en ook na de procedure, zolang de kinderen er behoefte aan hebben;
 - vii. interdisciplinaire samenwerking te bevorderen tussen de verschillende diensten om het kind voor, tijdens en na de procedure zo goed mogelijk te ondersteunen;

- viii. robuuste alternatieven voor gerechtelijke actie tegen jonge delinquenten te ontwikkelen en toe te passen – van alternatieven voor detentie tot het gebruik van herstelrecht en in het kader van civiel recht het gebruik van bemiddeling;
 - ix. programma's te ontwikkelen voor jeugdige daders ter ondersteuning van hun re-integratie;
- 5) kinderen meer kansen te geven om verantwoordelijke en weerbare leden van de digitale samenleving te zijn, met name door:
- i. te investeren in het garanderen van gelijke toegang tot en ondersteuning van digitale middelen voor elk kind;
 - ii. kinderen tot bewuste mediagebruikers te maken door de ontwikkeling te ondersteunen van media- en informatievaardigheden die nodig zijn om online-inhoud kritisch te bestuderen, te evalueren en te produceren;
 - iii. bescherming te bieden tegen bestaande en nieuwe risico's in de digitale omgeving door in te zetten op digitale geletterdheid, privacy en onlineveiligheid;
 - iv. ondersteunende diensten te ontwikkelen voor kinderen die het slachtoffer zijn van onlinemisbruik;
- 6) actief bij te dragen aan de werkzaamheden van het EU-netwerk voor de rechten van het kind, dat door de Europese Commissie is opgericht om de dialoog en het wederzijds leren tussen de lidstaten te vergemakkelijken.

De Raad verzoekt het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten ook om de lidstaten steun te blijven verlenen op gebieden als kindvriendelijke justitie en kinderen in migratie en andere relevante gebieden van de EU-strategie voor de rechten van het kind, alsmede technische assistentie en methodologische ondersteuning, onder meer voor het opzetten en uitvoeren van exercities in dataverzameling. In de context van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne verzoekt de Raad het Bureau tevens zich te richten op de specifieke behoeften en uitdagingen waarmee kinderen te maken hebben.